

Velja govorjena beseda!

**GOVOR MINISTRA ZA OBRAMBO ROMANA JAKIČA NA 16. MEDNARODNI
MULTIKONFERENCI INFORMACIJSKA DRUŽBA NA INSTITUTU JOŽEF STEFAN**

Spoštovani direktor Instituta Jožef Stefan, dr. Jadran Lenarčič,
Spoštovani predstavniki Mednarodne podiplomske šole Jožefa Stefana,
Spoštovani idejni vodja in organizator konference Informacijska družba,
Spoštovane raziskovalke, spoštovani raziskovalci,
Spoštovani gospe in gospodje.

V veliko čast mi je, da ste me zaprosili za slavnostnega govornika, ob otvoritvi že 16. Mednarodne multikonference Informacijska družba. Naj se vam na začetku opravičim za krajšo zamudo, vendar kot ste seznanjeni, v Državnem zboru Republike Slovenije ravno poteka predstavitev predloga Proračuna za leti 2014 in 2015.

Na informacijsko družbo se gleda kot na naslednico industrijske družbe. Sami vemo, da je imela industrijska družba, oziroma njena revolucija, ogromen vpliv na razvoj industrije na začetku 20. stoletja, če samo, kot primer izpostavim iznajdbo parnega stroja. In tudi informacijska družba je na odlični poti, da pripelje ekonomijo in gospodarski razvoj 21. stoletja v novo renesanso oziroma, če se lahko malo pošalim, upam, da boste iznašli nov parni stroj na področju informacijske tehnologije.

Zaradi znatnega pomena informacijske znanosti in razvoja novih tehnologij, smo pred šestimi meseci, ko se je sestavljal program dela Vlade Republike Slovenije, pod vodstvom prve ženske predsednice vlade, mag. Alenke Bratušek, v program dela Vlade Republike Slovenije zapisali, da si želimo okrepiti konkurenčnost in izboljšavo poslovnega okolja, da bomo krepili zeleno razvojno politiko, da bomo poskrbeli za večje črpanje sredstev iz proračuna Evropske unije in še mnogo drugega.

Če želimo udejanjiti našete predloge in ideje, ki so se snovale ob pripravi omenjenega programa, moramo seveda poskrbeti za dobro poslovno okolje, predvsem pa moramo poskrbeti za boljšo vez med izobraževalnimi institucijami in inštituti ter gospodarstvom, kajti brez znanosti, znanstvenikov in razvoja, po mojem mnenju, ne moremo imeti konkurenčnega gospodarstva.

Če nimamo konkurenčnega gospodarstva, nimamo gospodarske rasti, če nimamo gospodarske rasti nimamo novih delovnih mest in posledično, visoko izobraženi ljudje, znanstvenice in znanstveniki, odhajajo v tujino in te bomo težko privabili nazaj, če ne bomo začeli ukrepati takoj.

Vam, mladim raziskovalkam in raziskovalcem, doktorantkam in doktorantom, znanstvenicam in znanstvenikom moramo omogočiti dobre delovne pogoje, ki so glavna motivacija pri vašem delu. Seznanjen sem, da Institut »Jožefa Stefana« dobro sodeluje z gospodarstvom. Tako sodelovanje bi morali še bolj okrepiti, vendar se zavedam, da bomo morali tudi v Vladi Republike Slovenije opraviti svoj del naloge ter vam priti na sproti s pripravo primerne zakonodaje in strateških dokumentov.

Pred nami je nova finančna perspektiva Evropske unije, za vas, spoštovane raziskovalke in raziskovalci, pa je posebej pripravljeno poglavje Horizont 2020. Trenutno je v proračunu Evropske unije, za Horizont 2020, namenjenih preko 70 milijard evrov. Namen Horizonta 2020 je spodbuditi gospodarsko rast in nova delovna mesta v državah članicah Evropske unije, s pomočjo inovacij in znanosti. Evropska komisija je v delovnem dokumentu navedla, da sta znanost in inovacije ključna dejavnika, ki bo Evropsko unijo popeljala na pot trajnostnega razvoja in inovacij, ki peljejo na pot večje zaposljivosti, kar pomeni k večji socialni varnosti, ki pa je za vse nas ključnega pomena.

Spoštovane, spoštovani,
kot sem že omenil, bo Vlada Republike Slovenije pripravila strateške dokumente, kot so Strategija razvoja Slovenije do leta 2020, pri kateri pa bo ključen dokument, ki je bil sprejet v letu 2011. Dokument Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011 – 2020, ki je bila pripravljena pod ministrom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, gospodom Gregorjem Golobičem. V omenjeni Resoluciji, ki bo odlična osnova pri pripravi Strategije, moramo doseči dogovor o prednostnih vsebinah, katere osnova bodo priprava izvedbenih in drugih dokumentov za črpanje sredstev iz finančne perspektive Evropske unije med leti 2014 – 2020. Pri tem ne gre pozabiti tudi na dobro izvedbo že zastavljenih projektov, ki še vedno potekajo in se financirajo iz finančne perspektive Evropske unije 2007 - 2014.

Posebno pozornost na področju Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo predstavljata vzpostavljanje Sheme mikro financiranja, za podporo inovativnim podjetjem, ter odpiranje novih delovnih mest. Kot primer naj tu navedem, da si je Vlada Republike Slovenije zadala izpeljati projekt uspešnega prehoda spin off podjetij iz okolja znanstvenih ustanov na trg, za kar pa je potrebna tudi primerna zakonodaja, predvsem v luči odpravljanja administrativnih ovir.

Vlada Republike Slovenije se je v svojem programu zavezala, da bomo pospešili postopke potrjevanja potrebne razpisne dokumentacije, ki trenutno v povprečju trajajo od 6 do 9 mesecev, na ciljne 3 mesece, s posebnih poudarkom na operativnih ukrepih, ki zmanjšujejo administrativna bremena na strani končnih porabnikov sredstev. Pri tem pa ne smemo pozabiti, in to je delno kritika vsem preteklim vladam, upam pa, da ne bo na koncu mandata tudi kritika tej vladi, da moramo povečati učinkovitost delovanja državne uprave pri črpanju sredstev Evropske unije, ki je tudi

za vas, znanstvenice in znanstvenike, prevečkrat ovira, kot pa pomoč in vodilo skozi zapletene postopke razpisov Evropske unije.

Osebno se, v vlogi ministra za obrambo, redno srečujem z vprašanji, ki so povezana z informacijsko tehnologijo in razvojem le te v obrambni industriji, kot tudi na področju varnosti ter na področju človekovih pravic. Pri vprašanju obrambne industrije ter razvoja novih tehnologij slovenskih podjetij je ključnega pomena, da ta podjetja imajo polno podporo resornega ministrstva. Sam sem svojo zavezo obrambni industriji dal že na zaslišanju za funkcijo ministra za obrambo, ko sem izpostavil, da je vsak segment gospodarstva, tudi segment vojaške industrije zelo pomemben in ga je treba čuvati, ter da je treba vsako delovno mesto v Sloveniji ohraniti. Podjetjem, ki delujejo v Grozdu vojaške industrije in so razvojno naravnana, sem dal zavezo, da se bo Ministrstvo za obrambo, pod mojim vodstvom, prizadevalo pomagati podjetjem, da poslovne priložnosti poiščejo v tujini, in zato, v kolikor se le da, delegacije, ki jih vodim, sestavljajo tudi predstavniki Grozda vojaške industrije. Da je takšno sodelovanje primer dobre prakse, kaže ob mojem zadnjem obisku v Ruski federaciji, ko so me spremljali predstavniki petih podjetij iz Slovenije in so imeli priložnost spoznati svoje partnerje, s katerimi bodo lahko v prihodnje sodelovala. Da sem se odločil za tak korak, me je gnalo predvsem dejstvo, da v proračunu Ministrstva za obrambo za inovacije in razvoj, na mojo veliko žalost, namenimo samo 3 odstotke omenjenega proračuna na letni ravni.

Na področju varnosti, se ministri za obrambo Evropske unije ter v Severnoatlantskem zavezništvu ukvarjamo z vprašanji kibernetike varnosti, ki je v današnjem času vse bolj pomembna. Na tem področju, da ne bo pomote, se ukvarjamo predvsem z vprašanjem varnostni podatkov, ki se hranijo v računalniških sistemi oziram s preprečevanjem kibernetike terorizma in napadanja na spletne strani vladnih in nevladnih institucij, preprečevanja kraj osebnih podatkov, podatkov s področja gospodarske tehnologije in tako dalje. Posebno grožnjo lahko predstavljajo tudi napadi na finančne institucije ter borze, ki se nato lahko negativno odražajo na finančnih trgih, kar pa je v današnjem svetu posebna nevarnost.

Države članice NATA smo zato ustanovile Center odličnosti za kibernetiko varnost, ki ima sedež v Talinu, Estoniji. Estonija velja za državo, ki je bila ena prvih žrtev kibernetike napada. Verjetno iz tega izhaja dejstvo, da je Estonija ena bolj naprednih, če ne kar najbolj napredna država na področju informacijske tehnologije oziroma družbe.

Estonija je, kot prva država na svetu, uvedla elektronske volitve, ima odlično izdelan program varnosti na internetu. Seveda vse to izhaja iz koncepta, ki ga je pred leti sprejela estonska vlada in po kateri bi se lahko Slovenija v veliki meri zgledovala. Slovenija je bila najbližje Estonskemu modelu, ko je imela med leti 2000 in 2004 Ministrstvo za informacijsko družbo, ki ga je vodil moj dober prijatelj, dr. Pavel Gantar. Takratno ministrstvo za informacijsko družbo, ki je oralo ledino na področju pripravljanja celostnih strategij in dokumentov za področje razvoja, ki temelji na

inovacijah, znanosti in razvoju v informatiki oziroma informacijski tehnologiji oziroma družbi. Žal to ministrstvo ne obstaja več oziroma je del Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Takšna organiziranost v prihajajočem desetletju ne bo več primerno in prepričan sem, da bomo takrat v politiki spoznali, da je nenehni razvoj tehnologije, inovacij ter sinergije med znanostjo in gospodarstvom tako veliko, da je potrebno samostojno ministrstvo, ki bo koordiniralo in pripravljalo dokumente, ki bodo podlaga nadaljnjega razvoja Slovenije.

Omeniti moram, da sem pri svojem govoru izhajal oziroma mi je bilo kot vodilo v informacijsko družbo in pogled na njo, v pomoč članek, ki sem ga prebral v MonitorPro, avtorja Domna Saviča. Naj povem, da se še kako strinjam z njegov tezo: »Estonija utira pot preostalim članicam (v Evropski uniji in NATO-u), med drugim tudi Sloveniji.«. Na vprašanje, ki ga avtor v članku postavi, kako zavzeto in odločno bomo Estoniji sledile ostale članice Evropske unije in NATO, je moj osebni odgovor sledeč, upam, da zelo odločno in ob tem dodajam, da se imamo v Sloveniji še marsikaj za naučiti, ob tem pa ne smemo biti togi, predvsem pa moramo biti bolj odprti za razvoj in inovacije ter spremljati države, ki že orjejo ledino in so v vrhu sveta na področju kibernetne varnosti, tako kot Estonija je in bi nam vsem morala biti v vzgled.

Kot sem omenil, sam namenjam posebno pozornost človekovim pravicam. Pri tem moram izpostaviti svoje preteklo delovanje v Državnem zboru Republike Slovenije, ko sem kot predsednik Odbora Državnega zbora za zadeve Evropske unije organiziral javno predstavitev mnenj o podpisu Trgovinskega sporazuma za boj proti ponarejanju, ki ga poznamo pod imenom ACTA.

Takrat sem ACTI nasprotoval iz več razlogov. Prvi tak razlog je bil, da je bil Sporazum usklajevan tajno, kar je za mene osebno ne sprejemljivo. Drugi razlog je bil, da so mnogi strokovnjaki, bili mnenja, da je besedilo sporazuma bilo preveč nedorečeno in ravno v tej ohlapnosti se je skrivala velika nevarnost kdo bo, in na kakšen način, odločal o vprašanih s področja zaščite intelektualne lastnine in boja proti piratstvu. Kot tretje, ki me je zmotilo v Sporazumu ACTA, in sicer, da bi morali ponudniki spletnih storitev v lastnih omrežjih nadzirati in posredovati osebne podatke domnevnih kršiteljev. To pa bi usodno vplivalo na svobodo izražanja, komunikacijsko zasebnost in dostop do kulturnih dobrin. Ki pa je za mene osebno, in verjetno tudi za vas, velik poseg v pravice do svobodnega izražanja, ki je ena od osnovnih temeljnih človekovih pravic. Zato me veseli, da ACTA ni bila sprejeta in upravičeno ste ji lani dodelili nagrado za najslabšo rešitev na področju informacijske družbe, ki jo imenujete Informacijska limona.

Ob koncu naj vam povem, da sem sam, kot pedagog po osnovni izobrazbi, zapisan znanju ter družbi znanja in sem zelo naklonjen inovacijam na vseh področjih. In zato sem v funkciji ministra za obrambo podprl dr. Dario Daniels Škodnik, za dekanjo NATO Defence Collega, ki je bila soglasno izvoljena na to mesto, s strani držav članic NATO.

Dr. Daniels Škodnik je prva ženska na položaju dekanje NATO Defence Collega od ustanovitve le tega pred šestdesetimi leti in prva ne Američanke na tem položaju, po več kot dvajsetih letih.

Spoštovane udeleženke, spoštovani udeleženci 16. Informacijske družbe, v veliko čast mi je tudi, da bom kot prvi lahko podelil Michie-Turingovo nagrado za življenjsko delo, in kolikor vem, se je z imenom nagrade strinjal tudi sin velikega znanstvenika Alana Turinga.

Spoštovane raziskovalke, spoštovani raziskovalci, sami ustvarjate inovacije, ustvarjate pogoje za gospodarsko rast, ustvarjate pogoje za boljše jutri. Slovenija je lahko ponosna na vas, in prav je, da vam stojimo ob strani in vas podpiramo v vaših idejah, znanju in vam odpiramo vrata na tuje trge in stojimo z vami, v dobrem in slabem, tako kot vi stojite in ostajate v Sloveniji, ko stanje ni rožnato in se ne cedita med in mleko.

Hvala vam za vašo potrpežljivost in za vse kar delate, da bi bili najboljši na svetu. Ob takih znanstvenicah in znanstvenikih, bo Sloveniji šlo vse bolje na poti iz krize. Na nas, politikih, pa je, da vam ustvarimo pogoje za delo in to je moja največja zaveza vam, da bom vaš zagovornik ter, da vam bodo moja vrata vedno odprta.

Hvala za vašo pozornost.